

KARYS

Eina syki savaitėje.

Kaina: 3 mėn. 15 auks.,
6 mėn. 30 auks., 12 mėn.
50 auks. Atskiri numeriai
1 auks. 50 skatikių.

Adresas: Kaunas, Lai-
svės Alėja 12 Nr. «Kario»
Redakcija. Telef. 90 Nr.

6 (142) Nr.

Kaunas, 1922 m. vasario mėn. 9 diena.

IV metai.

Kas žino ką nors apie tarnavusio
Denikino kariuomenėje
karininko artileristo
Voickavičiaus Juozo
(ВОЙЦЕХОВИЧЪ)

likimą, nuolankiai prašoma prane-
šti Mažeikių Apskritis Viršininkui.

Ateinantis „Kario“ numeris išeis padidintas
ir Vasario 16 d. sukaktuvėms skirtas.

Red.

Atskiras lietuvių korpusas.

Dar imperatoriaus Povilo I laikais, kada užgro-
bėji kraštai Lenkų Karalija ir Didžiausioji Lietuvos Ku-
nigaikštija naudojosi to imperatoriaus užuojauta, pra-
dedama formuoti tautinės kariuomenės dalys. Pirmoji
tokia dalis buvo Lietuvių Totorių pulkas, suformuotas
1797 metais.

Imperatorius Aleksandras I paveldėjo nuo savo
tėvo palinkimą prie „Vakarų Krašto“, kaip tada ji va-
dino rusai; jo laikais lietuvių dalių formavimas tęsia-
mas. 1803 metais Lietuvių Totorių pulkas išfor-
muojamas į Lietuvių kavalerijos pulką, tais pačiais me-
tais suformuotas ir Totorių Ulanų pulkas iš gimusių
Lietuvoj totorių. 1807 metais Lietuvių Kavalerijos
pulkas išformuotas į Ulanų pulką. Po sėkmingų karų
su Napoleonu, Imperatorius Aleksandras rūpindama-
sis lenkų dalių organizavimu, neužmiršdavo ir lietuvių.

Jo įsakymu 1817 m. Liepos 1 d. buvo suformuo-
tas Atskiras Lietuvių Korpusas.

Pirmutinė korpuso sudėtis buvo tokia: 27 pėsti-
jos divizija iš Bresto, Balstogės, Lietuvių ir Vilniaus
pėstijos pulkų, 47 ir 48 jegerių, 28 pėstijos divizija iš
Volyniaus, Minsko, Podoliaus, Žytomiro pėstijos pul-
kų ir 49 ir 50 jegerių, taip pat ir 29 artilerijos brigados.

Tais pačiais 1817 m. korpuso sudėtis papildyta
naujai suformuotais pulkais: leibgvardijos Lietuvių,
Volyniaus, Podoliaus Kirasirų ir caraičio Konstantino
Ulanų, Lenkų Grenadierų, 1 ir 2-u Lietuvių grena-
dierių ir Lietuvių karabinierių pulku.

1818 m. 2 Ulanų divizija, į kurią įėjo, be pa-
minėtų Totorių ir Lietuvių pulkų, dar Lenkų ir Voly-

niaus, perkrikštyta į Lietuvių diviziją ir įvesta į Lietu-
vių atskiro Korpuso sudėtį.

1819 m. iš 27 ir 29 artilerijos brigadų sudaryta
Lietuvių Artilerijos divizija, tais pačiais metais korpu-
sui buvo suformuotos naujos dalys Gvardijos raitijos
baterija 3 Nr. ir Gvardijos pėstijos batarėja 5 Nr.

1820 m. 27 ir 28 pėstijos divizijos pradėjo va-
dintis 24 ir 25, korpusui duota atskira gurguolių bri-
gada.

1821 m. prie Korpuso gvardijos baterijų raitijos
3 Nr. ir baterinės pėstijos 5 Nr. buvo dar pridėta
ir grenadierų baterinė baterija 1 Nr. ir grenadierų
lengvoji baterija 2 Nr.; tos keturios batarėjos sudarė
sudėtinę gvardijos ir grenadierų artilerijos brigadą.

1824 m. į Korpuso sudėtį įėjo naujai sufermuo-
tas leibgvardijos Gardino Gusarų pulkas.

1823 m. suformuotas Lietuvių Atskiro Korpuso
pionierių batalionas.

1825 m. 1 ir 2 Lietuvių grenadierų pulkai pava-
dinti Žemaičių ir Lucko, o Lietuvių Karabinierių —
Nesvyžiaus karabinierių pulku.

1829 m. Pionierių batalionas pavadintas sapierių
batal. Tuo būdu korpuse buvo viso aštuoniolika pė-
stijos pulkų, trys artilerijos brigados (keturių baterijų
sudėties), sapierių batalionas ir gurguolių brigada.

Į Korpuso gvardijos dalis imdavo ir rusus; be to
į 1. gv. Lietuvių pulką renkami buvo rauplėti kareiviai,
o į Izmailovo pulką — juodbruviai, į Povilo pulką —
riestanosiai ir t. t., kitose dalyse tarnavo, gimusieji
Lietuvoj ir Gudijoje.

Korpuso dalys turėjo savo uniformą.

Pėstija dėvėjo sidabro apsaugstymą, apyakles ir
atlapas geltonas, „kragus“ juodus. Gvardija ir gre-
nadieriai dėvėjo, be to, ir geltonus lackanus. Ulanai
taip pat turėjo sidabro apsaugstymą, o milinių ir ke-
purių gelumbė lenkų dalyse buvo amarantinės spal-
vos, totorių — baltos, lietuvių geltonos ir Volyniaus
— melsvos.

Artileristų buvo juodi lackanai, karininkų — aksomo.

Pasibaigus karui su Turkija 1828—29 m. Lietuvių
Atskiras Korpusas, iš pradžios priklausė Lenkų Kara-
lijos Vietininko, buvo pavadintas 6-tuoju, po 1831 m.
sukilimo, kaip sudėtas iš Lietuvos ir Gudijos gy-
ventojų, visai išformuotas; be to, kai kurie pulkai bu-
vo priskirti prie rusų dalių ir tęsė savo gyvavimo iki
liūdno armijos galo — 1918 m. t. y. išgyveno 101 m.

Leib-gv. Lietuvių ir Volyniaus pulkai buvo visą
laiką 3-čioje gvardijos divizijoje.

L-gv. Podoliaus Kirasirų pulkas 1831 m. buvo pri-
skirtas prie L-gv. Jo didybės Leib-gv. Kirasirų pulko,
Lucko grenadierų pulkas padalytas tarp Rostovo ir
Pernovo grenadierų pulkų (paskui 2 ir 3-čio), Ne-
svyžiaus karabinierių 1831 m. įėjo batalionais į Nesvy-
žiaus ir Žemaičių grenadierų pulkus (paskui 4 ir 7-tą),
Totorių Ulanų pulkas priskirtas prie Charkovo ulanų
pulko (vėliau 4-to) bendrosi brigada vadinta 3-čia

gvardijos ir grenadierų (paskui leibgvardijos artilerijos brigada). Lietuvių Ulanų pulkas buvo visą laiką; vadinosi Lietuvių Ulanų pulku, Lietuvių Atskiro korpuso Sapierių batalionas, vėliau vadinosi 3-čiuoju Sapiorų batalionu.

M. Ružancovas.

Latvių karo tarnybos įstatymas.

(Tęsinys)

Valstybė saugoti yra visų Latvijos piliečių—vyrų nuo 19 ligi 50 sueitu metų pareiga, bet per karą parlamentui nutarus gali būti šaukiami jaunesni ir senesni. Į būtinąją tarnybą bus šaukiami kasmet nuo 1 ligi 15 lapkričio m., vieno amžiaus gyventojai—vyrų, kuriems ligi šaukiamųjų metų 1 sausio dienos yra suėję 19 metų. Būtinąją tarnybą bus šaukiama ir priimti Latvijos pavaldinybėn svetimšaliai ir teismo nubausti, bet teisų nepraradę, asmenys, kam nesuėję 30 metų, o senesnieji bus iškaitomi į „žemės sargus“.

Kariuomenėje tarnauti laikas bus dalijamas: būtiniosios tarnybos, rezervo ir žemės sargų. Būtinąją tarnybą armijoje tęsis dvejus metus. Apsaugos ministerija tokį būtiniosios tarnybos ilgį būvusi priversta priimti dėl šių motyvų: Latvijoje šiuo dienų apstovose kariuomenė dirba ne tik tiesioginį darbą, bet eina ir daug kitų pareigų, kurios savame karo reikšmės neturi: saugo sienas, kam reikalinga visa „sienų sargų“ divizija, geležinkelius, tiltus, kalėjimus, valstybės įstaigas, mantos sandėlius, bankus; eina konvojaus ir ryšio tarnybą; iš karių sudaroma „darbo batalionai“ miškų gaisrams gesyti, dezertyrams vedžioti; ji pati nudiirba daug tiekimo darbų: pati perka, vežioja, išdirba, sergsti ir dažnai net pasigamina produktų ir daiktų, ką kitokiose apstovose padirba privačios dirbtuvės. Daug žmonių valdo centrinės ir vietos įstaigas, kuriose dirbama organizacijos darbas, dažnai statoma netikėtam reikalui atsiradus planai, tvarkoma slapti dalykai ir t. t. Visiems šitiems, į tiesioginius kariuomenės uždavinius neįeinantiems, darbams atlikti reikia tūkstančių žmonių.

Nors kariuomenė nepaleidžiama nuo pašalinių darbų, apsaugos ministerija, valstybės saugumo dėliai,

negalinti atsisakėti nuo 2 metų tarnybos, nes nuo būtiniosios tarnybos ilgio priklauso kariuomenės dydis taikos metu. Bet kad kariuomenė, daranti ir pašalinius darbus, visgi galima būtų spėti tinkamai išmokyti ir kad ji mobilizacijos metu galėtų įsiimti rezervistų, tuo visgi nepažemindama kaunamosios savo dalių pajėgos ligi per daug menko laipsnio, latvių armija taikos metu turinti būti nemažesnė kaip 20.000 vyrų. Dėl to kad karininkai, karo valdininkai ir dalis instruktorių tarnausianti virš tarnybos, ir kai kurios vietos galima bus užimti laisvai samdomaisiais — armijai reikės apie 15.000 vyrų, kurie bus šaukiama karo tarnybos įstatymais. Tokį skaičių duosią dviejų metų ėmimai, nes statistikos žiniomis šaukiamą amžiaus vyrų Latvijoje yra apie 9 — 10 tūkstančių.

1 1/2 metų tarnyba esanti surišta su daugeliu trūkumu, kurie kliudo rimtai užsiimti karo mokslu. Pirmia, tokį laiką nustačius, pusė kariuomenės tarnautu dvi vasaras ir vieną žiemą, antra pusė—vieną vasarą ir dvi žiemas. Bet žiemos mokslas yra labai neproduktingas, nes jis svarbiausia reikia eiti laukuose, kas žiemą sunkiai įvykdoma. Antra, priėmus pusantrų metų tarnybą, kariuomenei iš pačių pašauktųjų neužtektų tinkamai parenktų instruktorių, ir todėl būtų reikalingas didelis virštarnybinių instruktorių skaičius, kuriems, jei juos palikti, reikėtų mokėti didelės algos. Instruktorių kadrai laikyti reikėtų tokių didelių lėšų, kad pusantrų metų tarnybos negalima būtų pateisinti ir taupumo atžvilgiu.

Kalbant apie tarnybos laiko ilgumą labai svarbus tas dalykas, kad dabartinė mobilizacija yra davusi didelį analfabetų skaičių, ypač iš Kuržemio. Reikia tikėtis, kad per 3 — 4 metus mokyklos pakelsiančios žymiai naujai šaukiamųjų mokslo laipsni ir jie bus galima suspėti išmokyti per daug trumpesnį laiką. Tikimasi, kad po tiek laiko bus nusistovėję tarptautiniai politikos santykiai ir pagerėsiantis ūkio stovis, ir kariuomenės nereikės apsunkinti netiesioginėmis pareigomis. Tuomet galima bus šaukiama eiti, bet ne pusę metų, bet ištiesus metus, ir galima bus įvesti vienų metų tarnybos laikas.

Ūkio reikalavimai prisideda taip pat už dviejų metų tarnybą. Siuo tikslu, tarp kita, numatoma žymiai padidinti leidžiamų lauko darbams karių skaičius

Eugenij Čirikov.

Apie ką?...

Visą dieną klaidžiojau priemiesty «Boriso» mieste. Didžiulė giria, pirma kultūringa, paskui kalnuose, priemena man savo gimtiną girią.

Čia galima užsimiršti, kad ne gimtinės dirva žengta tavo koja: ramu, liūdna, nėra žmonių; pasitaiko berzelis svyrūnelis, kuris žiba savo liemens aksomo baštuma, tarp diemintinių balteglų ir malachitinių pušių.

Siauri takeliai, kurie žūna žaliojoj prieblandoj, vihoja savo slėpingumu; bailiai pakilanti paukščiai; kvapas grybų, pūvančių lapų ir balteglų ir tokia sultinga, gaivi žolė su mirgančiomis laukinių gėlių akutėmis. Nėra žmonių...

Kaip gera, kad nėra žmonių!

Aš taip pavargau nuo žmonių!..

Niekas nekalba. Kokia švelni, maloni tyluma!..

Viršuj galvos tik dangaus mėlynė ir žemčiuginis debesėlis.

Ot, taip pat kadaise aš valkiojau su šautuvu po savo gimtinės miškus, visa pasauly užmirždavau ir ištirpdavau gamtoje, jausdamasis susiliejęs su ta slėpinina, žalia prieblanda, su pušimis, beržais, paukščiais, žole, gėlėmis...

Kokia tai laimė — užsimiršti, nesijausti! Taip lengva tai jaunystėje ir taip sunku gyvenimo gale...

Juk ant nugaros sunki nusivylimų, skausmų, įžėdimų našta, ir taip sunku ją nublokšti... Bet užtat, kai tat pasiseka — kaip ištirpsta siela! Tartum nvytusį gėlę, kurios stiebas atsidūrė gryname, šaltame vandeny... Po mišką valkiojimasis darė man tą džiaugsmingą poilsį, ir, nežiūrint tolumo kelio, aš sugrįžau namo linksmas, tartum sugrįžo nesugrįžtama ir nėra ko daugiau liūsti...

Taip šviesu, gera buvo sieloje... Rodos tyli muzika, švelni, maloni, iš Mendelsono «dainų be žodžių», skambėjo ten, gimdydama maldingai — dėkingą ūpą.

Panorėjau kai ką parašyti. Nežinau dar ką, bet sėduos už stalo ir ieškau plunksnos ir popierio...

Kas tai? Iškur? Vandens stiklinėje — keletas kaip sniego baltu konvalijos šakelių!

— ligi 30% prieš dabartinius 10%, ir numatoma leisti dviem mėnesiais anksčiau. Be to, manant sumažinti išlaidas, iškelta klausimas apie vienos divizijos („sienų sargų“) likvidavimą tuoju po to, kai kariuomenė bus paleista nuo sienų saugojimo pareigų, ir apie likusių keturių divizijų organizavimą tuo būdu, kad (karo) reikale iš jų galima būtų sudaryti aštuonios divizijos.

Tarnybos laikas visiems vienodas. Išimties nedaroma ir asmenims, kurie yra išėję vidurinį arba aukštąjį mokslą, nes jie bus rengiami į karo meto karininkus, ir prieš jų pačių norą, laikantis principo, kad kiekvienas pilietis ne pats pasirenka karo tarnybą, bet kaip jo pajėgos leidžia. Trumpesnis rengimo laikas paskutiniuose karuose yra pasirodęs nepakankamas. Taip pat jokių išimčių nebūsią daroma savanoriams („brihwprahtigs“), bet tik bus jiems duota galimybės trumpesniu metu išeiti tarnybą. Tarnybos lygybei išlaikyti priimta, kad taikos metu niekas negalys būti pakeltas į kitą karininko laipsnį, neatitarnavęs reikalaujamo laiko.

Visi paimtieji bus mokomi karo mokslo, tik aukštasis mokyklas baigę medikai, veterinarai — gydytojai ir farmaceutai, sunaudojant jų specialumą, kuris kariuomenei būtinai reikalingas, bus paleidžiami, suteikus jiems trumpų pradžios karo žinių, darbuotis savo specialybėje ir bus paleisti nuo pareigos rengtis į rezervo karininkus.

Laikas, kurį pilietis laikomas rezerve, nepriklauso nuo amžiaus, kaip kad yra kai kuriose kitose kariuomenėse, bet imant dėmesį, kad įstatymo projektu einant, kai kurie piliečiai bus pašaukti ir galėsį įstoti būtinajon tarnybon senesni kaip 19 metų, tuo tarpu kaip savanoriai baigsį būtinąją tarnybą jaunesni, negu visi kiti kontingentai, rezervistai bus paskirta visiems vienas laikas—18 metų.

«Žemės sarguose», kaip sakyta, skaitysis visi ginklus pakelą vyrai ligi sueinant 50 metams.

Šaukti lapkričio mėnesį nutarta, pirma, dėl to, kad daugumai gyventojų šis laikas esąs labiausiai laisvas; antra, dėl to, kad kariai keistųsi, t. y. šaukiamieji būtų imami kariuomenėn, o ištaivavusieji būtų paleidžiami tuo metu, kada dėl klimato karo operacijos yra mažiausiai vykdomos, ir kad ligi pavasario,

kada paprastai prasideda karo operacijos, naujai pašauktieji jau būtų išėję mokslo pradžią.

23 projekto straipsnis sako, kad būtinosios tarnybos kariai negali priklausyti politinėms partijoms ir neturi teisės dalyvauti nei valstybės, nei komunaluose rinkimuose.

Apsaugos ministerija ir su ja ministerių kabinetas, priimdami šią straipsnį, turėjo galvoje, kad kariuomenė esanti virš politikos ir turinti būti visiškai neutralė partijų kovoje, kuri susištą būna su agitacija ir mitingais, kas leidus kariuomenėje, suskaldyti karius į politines sroves ir grėstų suardyti karių vienybę.

Kariai bus paleidžiami nuo visokių asmens mokesnių ir pareigų valstybei ir bendruomenei. Mobilizacijos pašaukti valdžios ir savivaldybių įstaigų darbininkai per vieną mėnesį prieš demobilizuojami arba leidžiami iš būtiniosios tarnybos turėsią pirmenybės teisių užimti paliktą vietą arba į ją panašią. Savo algas ir vietas turėsią 6 savaitėms mokytis pašaukti rezervistai ir žemės sargai.

Laikantis teisybės principo, nuo karo tarnybos paleidžiami tik tie piliečiai, kas dėl fizinių trūkumų ir neišgydomos ligos iš tikrųjų ginklams nešioti netinka. Šių trūkumų ir ligų sąrašas yra labai trumpas. Taip pat visoki palengvinimai yra susiaurinti ligi minimumo ir iš tikrųjų neduoda teisės išsivaduoti iš karo tarnybos, bet tik kai kuriais atvejais duoda galimybės tarnybą vėliau atlikti. Atidėti tarnybą numatoma dėl šeimynos padėties ir mokslui tęsti. Kartu su asmenimis, išlaikančiais tėvus, palengvinimų duodama tik tiems, kurie yra faktinai ir vien tik mažiausia dviejų neturtingų ir nepajėgiančių darbo dirbti artimų giminių karšintojai. Darbą dirbti pajėgiančiais šeimynos nariais laikoma taip pat moterys nuo 17 ligi 60 metų.

Mokslui tęsti šaukimas atidedamas tikrai vidurinių mokyklų auklėtiniams, kuriems ligi kurso pabaigos yra likę 2 metai, ir studentams, kas sėkmingai yra darbavęsis aukštojoje mokykloje mažiausia vienus metus — ligi kurso pabaigos, prieš tai davus 5 metus. Dėl to jaunikaičiai, baigę vidurinę mokyklą 18 ar 19 metu, galėsį pasirinkti, ar stoti į aukštąją mokyklą ir atitarnauti karo tarnybą pabaigus mokslą, arba stoti į kariuomenę savanoriais.

Leit. Bkt.

(Galas).

Tai šit kodėl kambarys pripildytas nesugaunamai švelnaus, pažįstamo, bet pamiršto kvapnio!

— Pasakykit iš kur ant mano stalo konvalijos?

— Buvo rusų panaitė ir prašė pastatyti ant Tamstos stalo...

— Ji pasisakė savo vardą?

— Aš prašiau, bet ji pasakė, kad Tamsta jos nežina ir išėjo...

Rusų panaitė!.. Aš nežinau kas ji, kokia ji, bet kaip keista džiaugsmingai skamba mano sieloje „rusų panaitė“.

Aš visai nemėgiu sužinoti, kas ir kokia ji, ta panaitė. Ar ne visvien? Man tai visai nesvarbu. Pakanka to, kad rusų žemės mergaitė atėjo pas mane iš tremtį ir pastatė ant mano rašomojo stalo keletą lyg sniegas baltų šakelių, švelnių, liūdnei linksmių konvalijų!

Tur būt aš niekumet nesužinosiu tos mergaitės, ir jai visai tai nereikalinga.

Aš jai taip pat tik „rusų rašytojas“, daug apie jaunystę parašęs, su jos liūdnu džiaugsmu ir džiaugsmingu liūdesiu, su pirmosios meilės liepsnelėmis, pilnomis kvapių paslapčių, taip primenančių liūdnei konvalijų rankoje, slėpiningoje gimtinio miško prieblandoje..

tokia puiki ir švelni gėlė, greit mirštanti deginančios saulės glamonėjimuose...

Nepasiektos meilės simbolis, pačio puikiojo, pasakingo mūsų gyvenimo žiedo.

Puiki, balta gėlė! Kiek švelnaus liūdėsio ir gryno skaistaus džiaugsmo tavo, skambančiose švelniu aromatu, taurelėsel!

Jaunystėje tu — tu šaltinis nežinomų, slėpiningai gražių lūkių, gyvenimo vakare — šaltinis atsiminimų, apsuptų saldžiu liūdesiu, nuo kurio nublukusi siela staiga pasidaro skaisti ir vaiski, kaip šaltinio vanduo miške... Palenkiu savo žilą galvą ant gėlių, užmerkiu akis ir kvėpuoju švelniu, liūdnu konvalijos aromatu...

Ir rodosi man ramus, švelnus pavasario vakaras ant lauko upokšnio, ir girdžiu aš, kaip beržyne, už miško liūdnei kukuoja gegulė. Gulėdamas sultingoje lankos žolėje su raudonomis devinvarsių liepsnomis, su mėlynomis varpelių akutėmis, su baltais auksiniais ramunėlių vainikais, su pūkuotomis pienu galvelėmis, kramtau dantimis ilgą žolės stiebelį ir klausaus, kaip kukuoja už upės gegulė, kaip pakrančių nendrose ir dumbly kvaksi varlės, kaip čirka žolė žiogai. Nėm.

„Šaulių namų“ reikalu.

„Timito“ 2 Nr. pakeltas klausimas apie statymą vadinamų „Šaulių namų“ kur kaip šauliai, tain ir plačioji visuomenė rasti viešos sporto ir kultūriniam pasilinksminimams, kur būtų bibliotekos, klubai, apsišiojimo vieta pravažiuojantiems šauliams ir t. t.

Ne metas buvo tam darbui kuomet žvangėjo ginklai, kuomet mūsų „broliai“ norėjo sunaikinti Lietuvos nepriklausomybę ir išrauti kalaviją iš mūsų rankų, nelaikas buvo tuomet, nes visos mūsų pajėgos buvo padėtos savo krašto apgynimui nuo grobikų, bet dabar karo audrai nutilus, turime stiprintis ir dėti visas savo pastangas kultūrinei kovai su tamsumu, dezorganizacija, girtuokliavimu, paleistuvybe ir t. t. Svarbiausias šiandien mūsų uždavinys — organizuoti jaunimą į įvairias kultūrinės organizacijas, kurių tarpe pirmą vietą turi užimti Šaulių Sąjunga, pakėlusį gražiausią ir svarbiausią šių dienų obalsį: ginti tėvynę kaip nuo išorinių, taip ir nuo vidujinių priešininkų. Šaulių Sąjungoje susispietė visos mūsų susipratęs jaunimas ir jis kasdiena auga ir aišku, kad su laiku užims neatinkamą vietą mūsų Valstybėje. Taigi kiekvienas karys turi tą organizaciją rėmti darbais, patarimais ir lėšomis.

Šaulių Sąjunga stiprina šviesą ir tautinį susipratimą visuomenės tarpe, bet dėja dėl butų stokos negali pasiekti kai kurių savo uždavinių.

Šaulių Sąjungai neužtenka vietos išskleisti sparnus, todėl reikalinga jai turėti savo nuosavus namus kiekvienam skyriui.

Tokių namų steigimui turi pritarti vietinės savivaldybės suteikdamos namams vietos ir medžiagos; — arti stovinčios kariuomenės dalys suteikdamos specialistų ir pervežimo priemonių, kiek, žinoma, leis aplinkybės.

Patys šauliai tuo reikalu rimčiau susirūpinę, galės tuo tarpu lyg ir sunkias kliūtis, lengvai apgalėti.

Iš Timito 2 Nr. galima suprasti, kad jau yra „fondas šaulių namams statyti“ tik gaila, kad niekur neskelbiama apie tokio fondo steigimą.

„Šaulių namams statyti fondas turi būti neatidėliojant organizuotas kiekvienam mūsų krašto kampely ir tuojau pradėti tam tikslui rinkliava, aukų priėmimą ir ruošti vakarus, kurių pelną skirti fondui.

O mes kariai turim padėti tam darbui, nes, atlikę piliečio pareigas, kariuomenėje ir sugrįžę namo rasimė poilsį ir pasitenkinimą Šaulių namuose!

Mr. Roz.

Karių Teatras.

Šiuo metu veik visose didesnėse dalyse gan dažnai ruošiami spektakliai, įvairūs vaidinimai, koncertai. Kariai savo vakarėlius ruošdami, kaip lygiai ir dauguma mūsų scenos mėgėjų turi du vyriausius tikslus. 1) Patiems nors trumpam laikui gyvenant menu suteikti pasingiems (neveikliems) vakarėlio dalyviams — žiūrėtojams aištesnio pasismaginimo ir — 2) gauti įvairiems, dažniausiai švietimo ar labdariniams tikslams lėšų.

Nors pirmasis tikslas yra labai rengėjams artimas, kaip turi, rodos, būti, tačiau ne retai eiti ir taip, kad spektaklio didžiuoju tikslu lieka tie keletas šimtų ar net dešimtų auksinų, kuriuos jie surenka už bilietus. Tokie atsitikimai yra ne pageidaujami ir apgailėtini. Ir štai kodėl. Pirmą visą ko nauda (pinigai) ne tokia jau gansi, kad būtų galima be atodairos pamiršti pirmąjį ir vyriausiąjį spektaklio tikslą. Paskui — toks pelnas yra labai nepastovus, kadangi publika, pamąčiusi tikruosius rengėjų tikslus, panašių vakarėlių, žinoma, nebelankys ir nebeneš taip mielų rengėjams auksinų.

Žala tokių vakarėlių ir patiems rengėjams, ir publikai teikiama yra labai didelė. Kaip vieni taip ir antri pripranta negerbti meno, pripranta spektakliuose ieškoti pašalinių menui dalykų. Tuo būdu panašūs vakarėliai tik tvirkina moraliai jų lankytojus, bukina jų grožio jautimus ir dako skonį.

Visa šita turėdami galvoje turime griežtai kovoti su panašiais mūsų tarpe reiškiniams, būtent: spektaklius ruošdami turime pirmų pirmiausia stengtis sukurti meno kūrinį, bet ne gaudydami auksinus, kaip pakliuvo suraisgyti vakarėlių.

Mūsų plačioji publika reikia pratinti į meną, reikia padėti naujam vos besikuriančiam teatrui augti ir plėtotis. Mūsų gi profesionalų, aktorių, per maža, pats teatras sunkias dienas gyvena, todėl mėgėjams provincijoje lieka didelis ir atsakomingas uždavinys daryti pirmuosius teatro srity žingsnius. Visi spek-

žmonių.. aš vienas. Su savo maloniu ilgesiu prie mylimos rusų mergaitės su dviem storom auksinėm kassom už nugaros, tamsioje gimnazistės suknelėje, su aukso lankeliu ant galvos. Tas lankelis daro ją panašią į šventąją...

Graži, šventa mergaitė!

Mano prie tavęs meilė — šventa. Mano meilė prie tavęs — kaip malda!... Ne, net ne malda, nes nėra joje nuobodžių maldavimų, apie savo asmenį. Juk taip maža man tereikia: tave matyti, girdėti tavo balsą, retkarčiais sutikti tavo malonias akis, paliešti tavo ranką, tavo rūbus...

Mano meilė prie tavęs kaip psalmė tavo grožiui ir šventumui!

Net pabučiuoti tavo ranką man rodosi [žuli šventvagystė ir, kai velnias įkala man galvon šią mintį, aš degu iš gėdos, baidaus ir bijau pažvelgti į tavo skaisčius, kaip kūdikio, akis... Mano nuodėmė tau lik nepasiekiamoj svajonėj apie tai, kad visumet būčiau prie tavęs, visumet tave matyčiau, girdėčiau, jausčiau tave arti ir dar... kad niekam kitam nedovanotum savo šypsenos. O tu taip duosniai dalij ir metai tuos savo brangumynus.

Tu matyt, nemanai, kad tai — brangumynai, nes šypsojai net žiogui, peteliškei, varlei, driežui, skruzdėlei... Ir aš iš jų negaliu tos šypsenos atimti ir todėl visada esu pasiruošęs verkli...

Gal, būt, užtat aš kartais ant tavęs pykstu... ir tada aš nuleidžiu akis ir tyliu, ir tada tu klausai, apie ką aš galvoju? Ar aš drįsčiau tau pasakyti, kad pavydžiu žiogui, varlei, driežui, kuriems tu šypsojais, rodydama savo dantų žemčiugą?... O, kaip liūdnai kukuoja gegulė! Ji verkia todėl, kad, štai, ir vėl diena praslinko, o mes ne kartu...

Vėl tu neatvažiavai! O aš taip tavęs šiandieną laukiau! Vėl per visą naktį sėdėsiu miško namelių verandoje ir klausysiuos, kaip gieda lakštingalos miške... Klausytis ir galvoti apie tave, tik apie tave!... Nieko daugiau nenoriu matyti. Visi man trukdo galvoti apie tave. Einu į upę, persiiru mažame pakrypusiame laivelyje į antrą pusę ir vaikštau miško pavėsy.

(B. d.)

taklio rengėjai turi to nepamiršti. Nes priešingai elgdamies jie skaudžiai nusideda scenos menui, kurio megėjais dedasi.

Neužtenka dar rengiant vakarą gerų norų, kurių trūkumą kartais auksčiau pastebėjau, bet reikia ir sugebėjimo ir mokėjimo spektaklį ruošti. Nors ir didžiausiu atsidėjimu ir nuoširdumu vaidintumei, bet nesant tam tikrų gabumų ir mokėjimo rezultatai kartais gali būti nedaug kuo geresni už tuos, kurių pasiekia auksčiau minėti pelną pamėgę ne nuoširdūs ir tingūs scenos megėjai. Scenoje vaidinti reikia atsidėjus ir gan ilgai mokytis, prasti, reikia gerai pažinti šita meno šaka, naudojantis ar specialistų patarimais ar šiam reikalui pavestom knygom ir tik tada galima šiek tiek tiksliau scenoje dirbti. Mūsų megėjai ne tik mokytis šio aukšto amato nenori, bet ir skaityti apie tai neranda laiko nei noro. Gal todėl dauguma mūsų provincijoje ruošiamų spektaklių ir yra tokios rūšies, kad jokio meno ten nei su žvake nesuieškos. Ruošiami spektakliai skubom, veikalas parenkamas pripuolamai, koks artimoje krautuvėlėje rastas, vaidintojams rolės dalijamos irgi tuo pat būdu; mažai žiūrima, kam kuri rolė tinka; kas ką geriau gali suvaidinti, bet kas kam labiau patinka, ar koks asmuo po ranka tuo metu pakliuvo. Repetacijos retai atliekamos visu rimtumu, kurio reikia. Stengiamasi kuogreičiau, dažniausiai vaidintojams pasivėlinus atvykti, repeticiją baigti, bet tik permesti trečian vieną ir gerai bus! Rolių mokytis dabar nėra „mados“. Žinau dargi, kad kai kurie vaidintojai didžiudamies kartais girias — aš niekad nesimokinu rolės ir vis puikiai išeina.

Na, kiek „puikiai“ tokiems vaidintojams sekasi patys skaitytojai galite spręsti, nes tur būt ne kartą girdėjęte, kaip suflierius, lyg ta nelaiminga vėlyvą vasarą užkimusi lakštingala svirpsi, svirpsi, o „mandrusis“ vaidintojas ne tik ausim, bet visu kūnų krypdamas į jo išganyto vietą—suflieriaus būdelę—„lyg nejučiom“, bet taip, kad publika aiškiausiai mato, daro piršteliu suflieriui ženklą.

Juk taip yra, tas nuolat kartojasi. Dauguma mato, kad tai yra nenormalu, kad taip neturėtų būti, tačiau lig šiol nieko nepadaryta to viso pašalinimui.

Šitokiems vaidintojams priminsiu, kad nuolat teatruose vaidinanti aktoriai, kurie daug gudriau galėtų rolės nemokėjimą paslėpti, tačiau mokosi ją dažniausiai visai atmintinai, kad klausymasis suflieriaus šnabždesio ir keblumai tariant neįprastą tekstą ir kitos iš to pareinančios smulkmenos nekliudytų aktoriui gyvendinti scenoje pasimtą vaizdą. Todėl nėra ko mėgėjams girtis, kad jie rolių nemokėdami sėkmingai scenoje vaidina.

Spektaklį ruošiant daug kas priklauso nuo vyriausio vaidinimo tvarkytojo — režisieriaus.

Tačiau režisūra mūsų megėjų spektakliuose dažniausiai ir esti silpna. Retai režisierius žino savo pareigas, retai nusimano, kam jis bendrai dargi reikalingas. Vieni režisierių tik kalbą taiso, kiti žiūri intonacijų, kiti nurodo kada pasisveikinti, ar kur atsistoti, bet tokių, kurie sugebėtų visą veikalo dvasią apimti, viską savaip išgyvenę įkurdinti scenoje autorius užbriežtus vaizdus, ir tuo pačiu sukurti savitą meno kūrinį, tokių režisierių mūsų megėjai turi labai mažai.

Del tos pat priežasties ir veikalai vaidinimui dažniausiai pasirenkami netinkami, ar todėl, kad žmoniškam jų įgyvendinimui trūksta vaidintojams ir pajėgų ir technikos priemonių, čia turiu galvoje taip plačiai mūsų megėjų pamėgtus istorinius veikalus („Pilėnų Kunigaikštis“, „Živilė“ ir t. t.) arba todėl, kad juose be šlykštynių nieko daugiau nerasi, kaip esti verstinėse komedijose.

Keletu skubiai mestų bruožų apibūdines mūsų megėjų spektaklių netobulumus, ateinantį kartą esu pasiruošęs duoti vakarų rengėjams keletą pačių reikalingųjų nurodymų. Būtų gerai, kad patys vaidintojai rūpimais klausimais atsilieptų ir tuo būdu nuomonėmis keisdami greičiau pasiaiškintume ir susiprastume.

Brundalas.

Pamirštasis klausimas.

4-ame «Kario» n-ry kap. B. primena vieną mūsų praeities žymiausių vadų — Kanstantiną Ostrogiškį, Lietuvos Vyriausiąjį etmoną. Jis buvo gudas ir prieš 400 metų narsiai kovojo lietuvių gudų kariuomenės eilėse už Didžiąją Lietuvą.

Mūsų laikais nelaiminga gudų liudis, iš rusų valdžios priežasties netekusi tikybos, o drauge su ja ir tautybės, pasmerkta vargingam likimui svetimų tautų vergijoje—lenkų ir rusų, tarnauja svetimai kultūrai.

Tačiau nenuostota vilties, ir lig šiol dalis gudų ieško priemonių susijungti su Lietuva. Kalbama apie Gardino ir Vilnijos gudus, priėmusius Lietuvos valdinybę 1920. VII. 12. sutartimi. Ir gudai, daugiausia tie patys katalikai, laukte laukia to laiko, kada senoji lietuvių gudų vytiš išvays iš jų žemės lenkų didingą paukštį.

Toji gudų dalis, kuriai pasisėkė išsisukti iš okupacijos, tarnavo ir tarnauja Lietuvos kariuomenės gudų dalyse.

Šių dalių formavimas prasidėjo 1918 m. gruodžio mėn. Pirmoji dalis—Gardino „rusų“ pulkas, generolo Kondratavičiaus ir jo ištikimų rusų klapų vaikas, kalnavo Lietuvai brangiai ir negarbingai buvo lenkų nuginkluotas.

Šio nuginklavimo istorija ligi šiol paslėpta archyve, laukia bešalingo tyrinėtojo.

Dabartinė gudų dalis prasideda ne nuo jos.

1919 m. vasario 27 d. buvo suformuota Kaune „Savanorių kuopa prie Gudų Registracijos Biuro“. Vėliau ji buvo pavadinta 1-mąja Gudų Atskira Kuopa.

Ši kuopa narsiai kovojo 1919 m. prieš bolševikus maskolius ir latvius, ir varė juos lauk iš Lietuvos žemės. Vėliau ji įėjo į Gudų pestininkų bataliono sudėtį, taipogi dalyvavusio Lietuvos apsaugoje, o nuo pavasario 1920 m. batalionas vėl tapo Gudų atskira kuopa. Kuopos kautynės rudenį 1920 m. taipogi nepaliks juodos dėmės ant gudų, bet įpyne dar keletą laurų į garbės vainiką.

Ir dabar esantis Gudų atskiras batalionas gali teisingai didžiutis savo protėviu, 1 gudų atskira kuopa*).

49 Vyties Kryžių gavo šios kuopos nariai

Ligi dviejų dešimčių gudų medinių kryžių išdygo Lietuvos ir Latvijos kapinėse ir laukuose, (kur Ilukštos apskr. kovojo 1919 m. gudai).

Visi pulkai ligi ir po pirmos gudų dalies turi istorinius šefus „už kovos pasižymėjimą“.

Buvo keliamas klausimas apie istorinį šefą ir gudas; 1-as buvo 1920 m. Gudų Reikalų Ministerija rūpinosi apie tai prieš valstybės Prezidentą ieškodama šefo daliai.

Vėliau tas klausimas buvo pamirštas.

Ir štai dabar, epochoje susiartinimo lietuvių su gudais sunkioje kovoje del Vilnijos, kovoje teisingųjų prieš Dievą ir galingųjų prieš žmoniją, leidžiame sau, gudų dalyse Lietuvoje, paduoti savo balsą „atsiminkite pamirštąją dalį, duokite jai šefą“!

*) Žiūr. «Gudų kariuomenės dalys Lietuvoje 1918—1920 m.». Majoro Ružancovo — «Mūsų žinynas» 2 Nr.

Nereikia jo ieškoti.

Tuo šėlu turi būti garsusis mūsų tautietis žilos senovės, padengusios nenuvystama garbė Lietuvos Valstybę, gudas, Lietuvos vyriausias etmonas Kastantas Ostrogiškis.

Žodis kariams gudams!

Majoras Ružancovas.

P. S. Straipsnis diskusinis. Red.

Ekonominė Karių Bendrovė.

Sunki buvo B-vės įsikūrimo pradžia ir skaičiais galima išrodyti B-vės krautuvės apyvartos augimas. B-vė turi pačias reikalingiausias karių gyvenime įstaigas: Centr. Karių Krautuvę, Rūbų siuvyklą, Batų dirbtuvę ir kirpyklą; norima įtaisyti ir daugiau įvairių ekonominių pramogų, bet dabar tai negalima įvykinti dėl butų stokos, neturėjimo atitinkamo apyvartai kapitalo ir dėl nepastovios valiutos.

Aiškesniam B-vės operacijų greito plėtimui, įpavaiždavimui dedame lentelę kur nurodoma bendra mėnesinė 1921 m. apyvarta kas mėnuo.

Mėn.	Bendros apyvartos suma	
	Auks.	Skat.
Kovo	196.366	30
Balandžio	175.783	48
Gegužės	512.157	17
Birželio	174.529	26
Liepos	279.599	53
Rugpiūčio	288.905	32
Rugsėjo	262.068	97
Spalių	657.687	18
Lapkričio	922.420	77
Gruodžio (nevisas)	1.221.953	78
	4.691.471	76

Nežiūrint mažo uždarbio nuošimčio, padarius tokią apyvartą per 10 mėn. B-vės kūrimosi metu, B-vė padengė visas įsikūrimo išlaidas ir su pelningu balansu pradėjo naujus 1922 metus.

J. Genys.

V. Švipas.

Gauskit dūdos ir vargonai.

Gauskit dūdos ir vargonai,
Juokus krėskite — galgonai,
Sau veidus kaltinkit — arbūzai,
Dainas dainuokite — pilvūzai.

Mano kardas turkų plieno,
Žvangėki vakarais, rytais.

Aš kartais noriu saldaus pieno
Ir bijau velnio su ragais.

Zyliokit karvės, margi jaučiai,
Ir jūsų visi vienataučiai,
O piemuo—aš smagiai raliuoju,
Lai lietūs, vėjas—vis dainuoju.

Pypka žydi kaip dagys,
Ar svirplys čirška, ar gaidys
Sugieda aukštai ant tvoros,
Manęs jau niekas nedabosi!

Aš myliu čigonėlę jauną,
Malonią, juodą, liaunią,
O kai užiraukia dainą šaunią,
Širdis dainoje atsigaunai!

Iš gudų literatūros.

*) Taras Hušča.

Dūdžius.

Trims tikriems broliams Dievas davė vienodą proją, vienodas mintis ir svajas. Ir tik nelygus laukė jų brolių likimas.

Nors visų brolių gyvenimas buvo ne geriausias, bet Jaunajam Broliui teko didžiausias vargelis vargti. Paskyrė jam prasčiausį kampelį, nustūmė į samanas, į raistus.

Priestai gyveno Jaunasai Brolis.

Jis verkė, ir niekas nematė jo ašarų arba matyti nenorėjo. Dainavo jis dainas—gailias, liūdnas dainas, sunkaus likimo, nelaimių dainas. Sekė jis ir pasakas, ir tik pasakose jis matė save laimingą. Jo ašaros drauge su rasa krito ant žemės. Saulė šildė ir ašaros susimaišė su Dievo rasa, kilo į dangų ir iš ten krito atgal ant žemės skaisčiais lašeliais.

Ir taip amžius kylo tos ašaros nuo žemės į dangų, nuo dangaus ant žemės krinta. Ir niekuomet neišdžiūdavo Jaunojo Brolio akys. Vien tik senas, aukštas miškas klausėsi jo dainų ir pats savo slaptingu šlamėjimu padėdavo jam dainuoti.

Išėdavo Jaunasis Brolis vakarą į kiemelį, ėmėdavo savo dūdelę, atsisėdavo prie gryčios ir dūduodavo. Danguje švietė mėnulis, plaukė balti debesėliai. Dievo žvaigždėlės, tarsi drovios mergelės, žiūrėjo į žemę per baltus plonus debesėlius ir klausėsi Jaunojo Brolio dūdavimo. Ir ramu būdavo tada širdyje, rami būdavo ir pati naktuzė. Ir mintys, kaip tie debesėliai lengvai gimdavo širdyje ir plaukė kažkur toli-toli, nyko ramiai ramiai, kaip tie balti debesėliai, kur tirpo danguje. Vien tik pelėda ir apuokas savo gailiais riksmiais baidydavo Jaunojo Brolio laimingas mintis. Jis nubusdavo iš miego, ir kitos mintys, vargų vargelių mintys spaudė jam širdį.

Nei jo minčių, nei dainų niekas nežinojo ir negirdėjo arba nenorėjo žinoti ir girdėti. Jo ilgesys prapuldavo, kaip prapuola saulei tekant ūkana, kybojusi ties pelkėmis. Suprasdavo jį tik vienas miškas, ir miškui Jaunasai Brolis pasakodavo savo svajas, nes žmonės

*) Slapyvardė Taras Hušča prozoje ir Jakub Kolas poezijoje rašo vienas žymiausių gudų rašytojų, liaudies mokytojas Konstantinas Mickevičius, ūkininko gimininko sūnus, kilęs iš Mikolajevičinos kaimo, Slucko apskr. Minsko gub. Šiais metais sulaukia 40 metų nuo jo gimimo dienos. Mickevičius neseniai grįžo iš Sovietų Rusijos į Minską ir aktyviai dalyvauja gudų tautos kultūros darbe. Savo apsakyme „Dūdžius“ jis duoda rusų, ukraino ir gudo istorijos likimo vaizdą.

Iš jo kalbų ir dainų juokėsi. O su mišku jam buvo gera gyventi: miškas jo neslėgė, nevijo, kaip vijo jį žmonės. Ir Jaunasai Brolis pasidarė ramus, tylus, atsargus ir niekam nerodė savo sielos. Jaunasai Brolis tapo laukinis. Miškai ir raistai atitvėrė jį nuo Dievo pasaulio.

Praėjo daug laiko.

Visi trys broliai susitiko. Vyresnysis Brolis žiūrėjo drąsiai. Jis buvo apsiavęs batais, pirktomis kelinėmis ir marškiniais, ant marškinių turėjo užsivilkęs švarką. Kalbėjo Vyresnysis Brolis skubiai, kalba jo pakitėjo, ir Jaunasai Brolis vos galėjo jį suprasti.

Vidurinis Brolis turėjo ant galvos aukštą kepurę, nešiojo plačias baltas kelines, ilgus batus. Dantyse laikė apvalią pypkę su trumpu kandikliu, kalbėjo jis maža.

Jaunasai Brolis už juos abu atrodė vyresnis. Jo barzda buvo balta, rankos drebėjo. Pats jis buvo laibas, liesas. Jis tarsi drovėjosi savo brolių, kad yra apsilikęs pilka, nudriskusia sermėga, nešioja apvalią kudlotą kepurę, ant kojų vyžas, o jo liesos kojos apvyniotos nusususiais autais.

Kalbėjo broliai apie viską: apie sunkų savo likimą, apie teisybę, apie gyvenimą.

Jaunasai brolis tylėjo. Jam neleido kalbėti tąja kalba, kuria jis kalbėjo pats su savimi, su savo mintimis, su mišku. Iš jo kalbos juokėsi vyresnieji broliai.

— Kalbėk tu taip, kaip ir aš kalbu, — pasakė vyresnysis brolis, — ir neniekink tu žmonių kalbos. Tavo kalba—nėra mano kalba. Ką tu savo kalba esi pasakęs pasauliui? Kas skaitė tavo mintis, tavo proto ir širdies kūrinį? Kur tavo poetai? Kuo tu gali pasigirti?

— Geresnės kalbos aš negirdėjau. Kalbu taip, kaip moku. Broliau! Kas ilgai tylėjo, tam yra noro daug kalbėti: neatimk iš manęs nors tos teisės. Pasiklausk tų kryžių: jie tau papasakos apie mano mintis. Mano svajos ašaromis rašytos, o ašaros drauge su svajomis į upelį nuriedėjo. Vėjas—mano poetas. Vargas ir skausmas iššaukė mano dainas, jų klausėsi ir miškas. Pasiklausk miško—jis tau papasakos apie mano dainas.

Paseksiu tau pasaką. Pasodino ponas dūdžių gime rūsyje už akmeninių sienų. Ir sako jam ponas: «Dūduok tu man dūdele, kad aš girdėčiau tavo dainas, ir tada aš leisiu tau dainuoti žmonėms dainas, leisiu tau papasakoti pasauliui tavo svajas».

Neprasiskverbė per akmenines sienas dūdžiaus daina ir niekas jo neišgirdo. Tu turi tylėti—sako ponas dūdžiui,—nes tavo daina mano širdžiai nieko nepasakė. Tepasilieka tau tavo mintys ir dainos».

Ir nuo to laiko dūdžiaus klausė vien pelkės ir miškas.

Broliau! visi mes ieškojome laimės, tik nevienodaisėjome keliais. Tau nors kiek švietė saulutė, bet aš klajojau kaip naktį. Įžiebtime skalas ir eikime dar kartą likimo ieškoti, padėdami vienas kitam, o kai kuris pakysime, paduokime jam balsą. Nesijuokite, broliai, ir neimkite iš manęs to, ką gali atimti vien Dievas.

Ir Jaunesniojo Brolio akyse sužibo ašaros...

Kitų valstybių armijos.

Ginkluotos Pietų Slavijos pajėgos.

Tikrų žinių apie organizaciją nėra. Armija savo ellėse suskaito 170.000 žmonių prie 12 milijonų gyventojų valstybėje.

Visa kariuomenė dalijasi į 4 armijas po 4 divizijas kiekvienoje.

Divizijos sudėtis—2 pėstin. pulku.

Artilerijos ir kavalerijos dalių skaičius nežinomas.

Taikos laiko sudėtis: pėstininkų pulke 3400 žmonių, kavalerijos 1180 žm. ir dviratininkų pulke 960 žmonių.

Esant oficerių ir pusoficerių trūkumui, kariuomenės dalys laikomos didelėje sudėtyje, o pačių dalių maža.

Mobilizuojant manoma iš vieno pulko sudaryti du, kad divizijos sudėtis pasiektų 4 pulkų.

Taikos metu, sulig pulkų skaičium laikomos 32 atsargos apskričių komandos. Rekrutavimo sistema priimta eksteritorialė, iš kurios kroatai ir slavėnai tarnauja serbų gyvenamose vietose, o serbai buvusioje Austrij Vengrijoje.

Del nepasitikėjimo naujai priskirtų sričių gyventojais, kiekvienoje kariuomenės dalyje sudarytos tam tikros sąjungos vien tik iš serbų.

Del nepatvarios vidujinės ir išorinės politikos padėties, kariuomenės dislokacija dar galutinai nenustatyta.

Karo įstatas dar nenustatytas. Kreipiama ypatingai dėmesio į karininkų priėngimą; tam tikslui atdengiamos mokyklos karininkams ir puskarininkams, kadėtų korpusai, jūrų kadetų korpusas Raguzoje ir generalio štabo kursai Belgrade.

Šveicarija.

Naujame ginkluotų pajėgų organizacijos projekte pilnai vartojamas paskutiniojo pasaulio karo patyrimas.

Kol kas įvedama ilgesnis terminas rekrutų mokykloje ir pakartojimo kursuose šaukiamųjų, taipogi pajauninimas šaukiamųjų metų kitu tikrosios tarnybos suskirstymu landvere ir landšturme.

Brigados vudų vietos panaikinamos. Naujuoju projektu armija susideda iš 6 divizijų ir 4 kalnų brigadų nuolatinės armijos ir 3-jų divizijų ir 2-jų kalnų landvero brigadų.

Lenkija.

Aukštojoje Silezijoje, perėjusioje Lenkijai bus išskvartiruotas vienas armijos korpusas dviejų divizijų sudėtyje.

Korpuso štabas bus Kattovicų mieste. Kariuomenė bus suskirstyta Kenigschutėje, Lublinice ir Rybnice.

Vengrija.

Einant Trianono taikos sutartimi, Vengrija turi teisę laikyti 35.000 žmonių armiją, komplektuotą verbavimo pagrindais terminu, oficeriams 20 metų ir kareiviams 12 metų; be to anksčiau išstarnautas laikas visas skaitomas. Priimami tik nevedę arba bevaikiai našliai, nuo 17 ligi 36 metų amžiaus ir visai tautiniu žvilgsniu išlikimi.

Savanoriai gauna, be pilno išlaikymo, buto ir rūbų, paprastą pusoficerių algą, kuri priklauso nuo vietos ir svyruoja tarp 6933—9565 kronų metams.

Savanoriai gali stoti į kadrinių oficerių korpusą. Jiems laiduojama, po 12 metų tarnybos, priėmimas į žandarmeriją, policiją ir muitinių sargybą; taip pat į piliečių valstybinę tarnybą.

Buvusieji oficeriai priimami į kareivių vietas, atsisakius nuo turėtų laipsnių, bet paliekant pirmą algą.

Dabar armijos skaičius privestas lig leisto skaičiaus 35.000 žmonių, tame skaičiuje 1750 oficerių ir 2334 pusoficerių.

Armiją sudaro 7 mišrios brigados po 7 batalionus kiekvienoje, 1 kavalerijos pulkas, 1 artilerijos pulkas ir specialio paskyrimo dalys.

Manoma suformuoti dar 4 gusarų pulkus, 1 artilerijos dalį, 1 traktorinę bateriją, kulkosvaidžių dalį ir 3 inžinerijos batalionus.

Iš projekto armija privalo sudaryti 7 pėstinios divizijas, atitinkamai 7 karo sritims: 1 Budapešto, 2 Stulveisenburgo, 3 Šteimangerio, 4 Kaporvaro, 5 Šegedo, 6 Miskolo ir 7 Debrečino.

K. Boleckis.

Aviacijos naujienos.

Prancūzija.

„Petit Creusot“ dirbtuvėse yra trys statomieji metaliniai oro lakiojamieji aparatai tipo „Henry Paul B. N 1“.

Šie orlaiviai skiriami bombų svaidymui naktį. Jie apginkluoti trimis kulkosvaidžiais: vienu priešaky, antru užpakaly ir trečiu judomuoju.

Aparatas gali lakioti 5 valandas, apimdamas savo darbui 800 kilometrų plotą.

Orlaivis kels 1200 kilogramų krovinio; bendras orlaivio svoris 9000 kilogramų.

Orlaivio bus 4 motorai po 300 jėgų kiekvienas. Lakiojimo greitumas sieks ligi 160 kilometrų per valandą.

Manoma, kad visų aukščiausias pakilimas bus 5500 metrų.

Viena prancūzų orlaivių kompanija nori įvesti tiesųjį oro susisiekimą tarp Londono ir Marselės. 1923 metais manoma įvesti reguliaris susisiekimas. Aparatai kelsiškis iš Londono 8 val. ryto ir leisiškis Marseleje 7 val. vakaro. Manoma suderinti orlaivių atvykimas ir laivų išvykimas į Agyptą ir į Tolimus Rytus.

Anglija.

Esama didelio projekto dėl oro susisiekimo Didž. Britanijos su jos kolonijomis, būtent, su Agyptu, Pietų Afrika, Indija, Australija ir Naująja Zelandija. Reikalai busiškis daromi syki per dvi savaites.

Klausimas dėl asignavimo tam reikalui 2½ milijonų sv. sterlingų išspręstas teigiamai.

Projekto įvykinimo terminas—2 metai.

Oro keliu tarp Londono ir Paryžiaus apšviesti, statomas naujas švyturys Titsey Hill viršūnėje, ties Woldingham; tasai darbas jau baigiamas.

Švyturys yra plieno bokštas, 30 pėdų aukštumo, apšvietimo jėga—65000 žvakių. Spindulys siekia 35 mylių; jis eisiškis 600 pėdų aukštumoje nuo jūrų paviršiaus.

Pilna oro kelio apšvietimo sistema susidėsianti iš eilės švyturių su koniniu spinduliu ir mirgančia šviesa; tas darbas busiškis pabaigtas pavasarį.

Tai bus pirmas pasaulyje apšviestas oro kelias.

Vartojamoji šiam keliui „koninė šviesa“ yra paskutinis technikos išradimas; ja išrado gazų akumulatorių kompanija Brentforde.

Ši šviesa lengvai skrajoja nuo kito kurio spindulio už 20 mylių, ir tuo būdu negalima ji maišyti su kitu spinduliu.

Greitumo rekordą nustatytą skrajotojo Sadi Leconte—206 mylių per valandą, numušė J. H. James, pasiekęs 212 mylių per valandą.

Jungtinės Valstybės.

Aberdeno 20 rugsėjo šaudymuose buvo išmėginta didžiausioji iki šio laiko orlaivių bomba.

Toji bomba skiriama naikinti didžiausiems statymams, kaip pavyzdžiui, didelių dirbtuvų ir drednoutų. Bombos svoris—1950 kilogramai, su 1039 kilogramų užtaisais. Bombos ilgumas—4,1 metr., diametras—0,6.

Mėginamoji bomba buvo numesta iš orlaivio tipo „Handbey—Page“, pakilusiam 1550 metrų aukštyn. Iš orlaivio galima sekti bombos kritimas.

Bombos kritimo vietoje pasidarė duobė 30 metrų diametro ir 7½ metrų gilumo. Laukiama buvo didesnių naikinimo padarinių.

Paskutiniu laiku Jungtinėse Valstybėse daroma daug tyrimų valdomųjų Gammondo sistemos minų. Šiems tyrimams parlamentas paskyrė 100.000 sv.

Minos valdomos elektros bangomis.

Manoma, kad pasiekti 35 kilometr. greitumui, aparatui reikalingas gazolinis 16 jėgų motoras.

Lakiojimo ilgumo rekordą nustatė Amerikos Mineoloje (Long Island) ant monoplano tipo J. 16, padaryto iš vieno metalo, Edward Stinsen ir Lloyd Berirend, kurie lakiojo 25 val 19 min. ir 35 sek.

Lakiojama buvo per pūgą, prie 0° temperatūros.

Vokietija.

Jungtinės Pasiuntinybės Taryba leido Vokietijos kompanijai Ceppelin pastatyti vieną oro lakiojamąjį laivą Jungtinių Valstybių valdžiai. Šis laivas yra paskutiniojo Ceppelino L70 modelio; jis lakiosiškis linijoje Berlynas—New-Yorkas—Čikago ir vežios pašta, keleivius ir prekes.

Ispanija.

Ispanų valdžia nutarė alleisti 50 milijonų pezetų (apie 1.800.000 sv. sterlingų) oro susisiekimui tarp Ispanijos ir Argentinos.

Tam tikslui bus pastatytas Ceppelinas tūrio 5½ milijonų kubinių pėdų, t. y. daug didesnis, negu tipo R 38. Jis vežios 31—40 keleivių. Lakiojimo greitumas 115 kilometr. per val. Iš Ispanijos į Argentiną reikiškis lėkti 90 val., o atgal 10 val. daugiau.

K. Boleckis.

Steigiamasis Seimas.

164-as sausio mėn. 27 d. posėdis.

Pirmininkauja Steigiamojo Seimo Pirmininkas A. Stulginskis.

Užsienių Reikalų Ministeris prof. Jurgutis praneša apie mainus su Rusija kalniais, Lietuvos piliečiais, kurie laikomi Rusijos kalėjimuose. Toliau svarstomas „Istatymo apie žyminį mokesnį papildymas ir pakeitimas“ ir „Žemės Reformos Istatymas“, kurio priimami 8 paragrafai.

165-as sausio mėn. 31 d. posėdis.

Iš eilės svarstoma „Žemės Reformos Istatymas“. Prie kai kurių paragrafų įnešama eilė naujų pataisų ir kadangi plenumas su tomis pataisomis nėra susipažinęs, tai Istatymo svarstymas atidedamas kitam

kartui. Toliau svarstoma „Štalių Apygardos Teismo įsteigimo ir Kauno Apygardos Teismo etatų sumažinimo įstatymo sumanymas“, „Bendrojo lavinimo Švietimo Ministerijos sutvarkyti įstatymas“, „Tiekimo ir Maitinimo Ministerijos likvidacijos komisijos panaikinimo įstatymas“, „Privatinių turimų siaurųjų geležinkelių Štaliai–Biržai ir t. t. nusavinimo įstatymas“ ir „Kariuomenės komplektavimo įstatymas“.

166-tas vasario mėn. 1 d. posėdis.

Pirmininkauja Steigiamojo Seimo Pirmininkas A. Stulginskis.

Šiame posėdy trečiuoju skaitymu priimta „Apdraudimo draugijos „Lietuva“ ypatingų teisių įstatymas“, kuris buvo sukėles Seime labai didelių ginčų ir pirmuoju skaitymu „Karininkų Aukštųjų kursų Statuto sumanymas.“

A k s.

Kas klausia, tas neklysta.

Kls.

Žemaitijos giriose yra iš senų laikų daug kapinynų, kur galima rasti didelių žmonių kaulų. Iš kurių laikų gali būti tie kapinynai? G. N.

Ats.

Nematant tų kapinynų ir laiko nustatyti negalima. Žemaitijoje ir Lietuvoje yra daugybė senovės kapinynų iš įvairių laikų. Jų laikas nustatomas ne tiek iš kaulų, kiek iš randamų kapinyuose žmonių darbo liekanų—puodų, ginklų, pinigų ir t. t. Tačiau tą darbą gali atlikti tik mokytas archaiologas senovės tyrėjas, todėl be galo kenksminga nežinant kasinėjimo tvarkos ir būdų, patiems tuos kapinynus kasinėti. Reikia pranešti apie juos Valstybės Archaiologijos Komisijai.

Kls.

Ar galima gauti knyginkams metodinių vadovėlių knygynui tvarkyti? G. N.

Ats.

Lietuvių kalboje yra tik keletas brošiūrų. Vokiečių literatūra labai jų turi daug. Pamatinis tos rūšies dalykas: Graerelio „Handbuch der Bibliothekswesen“. Rusų kalboje Chavkinos labai gera knyga „Rukovodstvo dla niebolšich bibliotek“ arba jos plačioji laida.

Kls.

Išstojus iš kariuomenės knyginkams ir nesant linkamų jų vietoj, ar negalima būtų paskirti linkamesnius karius ir jiems duoti keletą praktinių pamokų? G. N.

Ats.

Nevisai suprantama, apie kurių karių paskyrimą čia kalbama. Aišku, kad iš kitų dalių knyginko darbui nebus skiriami. Kai dėl pamokų, tai į vasaros karių mokytojų kursus bus įvestos ir pamokos iš knyginkystės.

Kls.

Mokytojai ir knyginkai išstoję iš kariuomenės ar gali gauti atskirus liūdymus ir kas juos gali išduoti? G. N.

Ats.

Tokių pasiūlymų galite prašyti iš savo dalies vado. Tačiau vargu ar jie duos kokį teisių.

Iš Gudų gyvenimo.

— Sovietų valdžia nusprendė uždaryti 4 aukštesnes mokyklas Smolenske ir jų vietoje bus organizuotas Bendras Valstybinis Universitetas su medicinos ir pedagogijos fakultais ir visuomenės mokslų fakultais su skyriais: ekonomijos, socialiekonomijos, agronomijos, inžinerijos, statybos ir darbininkų fakultas. (Izvestija B. C. I. K.).

— Gudų Liaudies Komisarų Taryba uždraudė mokesnių įvedimą už mokslo ėjimą ir atidarinti privačias mokyklas. (Put).

— Latvių valdžia sutiko dėl antrųjų metinių gudų mokytojų kursų atidarymo Latvijoje (Dinaburg) ir asignavo jų laikymui ligi 1922 m. IV m. 1 d.—63.000 lat. rublių. Pažadėta asignuoti 50.000 latvių rublių gudų teatro draugijai „Bačkaučyna“ Dinaburge.

— Metinėms Slucko sukllimo sukaktuvėms Vilniaus Gudų Tautos Komitetas sušaukė iškilmingą posėdį, kuriame dalyvavo lietuvių, žydų ir lenkų socialistų partijos atstovai.

— „Bielar. Wiedamości“ svarstydamas Vidurinės Lietuvos valdžios politiką tautų kooperatyvų atžvilgiu rašo, kad valdžia vedė kovą su gudų kooperatyvų organizacijomis dėl to, „kad tos organizacijos susidedančios iš daugumos gudų gyventojų, reiškia savimi jų gudiškumą. Lenkų karinis nacionalumas, kuris jau pabaigė su lietuviais, pradėjo ardyti visas gudų įstaigas, ardyti visa tai, kuo gyvena mūsų tauta, ardyti ekonomijos šalies pagrindus. Visai taip pat, kaip elgėsi senoji caro valdžia. Ir nors caro valdžia senai jau mirė, jos idėjos pergyveno savo išradėją“.

— Apie mokyklų klausimą Sokolsko apskr. (Gardino gub.) „Dziennik Bietoruski“ rašo: „Liaudies švietimas stovi labai žemai. Trūksta mokyklų, o dar daugiau mokytojų. Mokytojų apskrityje 136, iš jų dauguma nekvalifikuotų. Mokyklų—90, iš jų tikrai 19 tilpsta tam tikruose mokyklų namuose, kitos išskirstytos gryčiose, kurios visai netinka paprastiems mokyklų reikalavimams. Daugelyje mokyklų sustabdomos pamokos dėl malkų stokos. Visiškas vadovėlių trūkumas“. Mokyklos tos visos, aišku, lenkų.

ŽINIOS

Lietuvoje.

— Islandija pripažino Lietuvą de jure.

— Lenkų atsakymas. Lietuvos Vžsienių Reikalų Ministeris prof. Jurgutis nusiuntė Lenkų Vyriausybei notą tiesiogines derybas pasiūlydamas. Tarp kita ko notoje primenama, kad Lietuvos Vyriausybė savo laiką yra protestavusi prieš Vilniaus Seimą ir aišku negalės pripažinti galios, kuri remsis seimu, atsiradusiu iš panašių rinkimų, nei dar mažiau eiti su panašia galia į bet kokias derybas.

Sausio 31 d. iš Lenkų Užsienio Reikalų Ministerio Skirmunto gautas į tą notą atsakymas. Lenkai sutinka pradėti derybas dėl diplomatinių, konsularių, ekonominių santykių, bet visai neatsakoma mūsų pasiūlyman derėtis dėl Vilniaus ginčo. Vilniaus rinkimus p. Skirmuntas laiko labai teisingais ir pripažįsta kaip tikrą gyventojų valios pareiškimą.

Tuo būdu Lenkai atsisakė nuo mūsų pasiūlytų jiems derybų.

— **Naujas Ministerių Kabinetas.** E. Respublikos Prezidento pareigas A. Stulginskis pakvietė inž. E. Galvanauską Ministerių Pirmininku pasiūlydamas jam sudaryti naują kabinetą.

Š. m. vasario 2 d. Inžinieris E. Galvanauskas sudarė Ministerių Kabinetą, kurį E. Respublikos Prezidento pareigas, Steigiamojo Seimo Pirmininkas patvirtino: Ministeris Pirmininkas — inž. E. Galvanauskas, Užsienio Reikalų Ministeris — Vladas Jurgutis, Krašto Apsaugos Ministeris — inžinieris Majoras Balys Slizys, Vidaus Reikalų Ministeris — teisininkas Kazys Oleka, Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministeris — Jonas Dobkevičius, Žemės Ūkio ir Valst. Turtų Ministeris — agronomas Jonas Aleksa, Švietimo Ministeris — prof. Petras Juodakis, Teisingumo Ministeris — teisininkas Vincas Karoblis, Susisiekimo Ministeris — inž. Petras Vileišis, Žydų Reik. Ministeris be portfelio — Dr. Maksas Soloveičikas, Gudų Reikalams Ministeris — bus rekomenduotas patvirtinti vėliau.

— **Suimtuosius lietuvius ir gudus ištrėmė iš Vilniaus.** Gautomis žiniomis, Lenkų Vyriausybė ištrėmė iš Vilniaus 33 žmones iš suimtųjų lietuvių ir gudų veikėjų. Jų tarpe 20 lietuvių ir 13 gudų.

Vasario 5 d. Lenkai atvežė juos į neutralę zoną ties Vieviu ir paleido. Kitą naktį jie atvyko Kaunan.

— **Rytų Europos laikas.** Susisiekimo Ministerija susitarusi su Finansų Ministerija, įnešė į Ministerių Kabinetą projektą apie įvedimą visoje Lietuvoje Rytų Europos laiko.

— **Malkų piauštymo ir skaldymo mašina.** Vienos Amerikiečių bendrovės Kaune pagabenta iš Amerikos nauja malkų piauštoma ir skaldoma mašina kuria galima per vieną valandą susmulkinti visa aktainė kuostoriausio medžio kurui. Mašina samdoma norintiems. Malkų kapijimas mašina apseina du kart pigiau negu paprastu būdu.

— **Ruošiama audimo fabrika.** Buvęs Reko-
lo fabrikas, nežiūrint šalto žiemos laiko, skubiai ruošiamas Amer. Audimo B-vės reikalams. Ateinanti pavasarij pusė darbo bus padaryta, o per vasarą manoma pabaigti visas darbas. Šių metų gale fabrika pradės darbuotis.

— **Naujai paskirtas Lietuvos geležinkelių karo viršininkas.** Kauno m. ir apskrities komendantas kap. Mačiulaitis paskirtas eiti Lietuvos geležinkelių karo viršininko pareigas.

Jo vieton Kauno m. ir apskr. komendantu paskirtas kap. Braziulevičius.

— **Padvos universito 700 m. sukaktuvės.** Gegužės mėn. Padvos universitas, be Bolonios, seniausias Europos universitas, dalyvaujant Italijos karaliui, apvaikšė 700 metų įkūrimo dieną. Lietuvos mokslininkai, norį dalyvauti iškėlmėse, būsią malonūs svečiai. Italijos atstovybė noringai suteiks visų žinių.

— **Lietuva — Pasaulinės Pašto Sąjungos narys.** Lietuva jau priimta į Pasaulinę Pašto Sąjungą ir nuo š. m. sausio 1 d. yra jos teisėtas narys.

— **Aukštųjų karininkų kursų Pirmoji laida.**

Sausio 29 d. tapo išleista pirmoji laida — 50 žm. Aukštųjų Karininkų kursų. Sausio 30 d. kursantai surengė išleistuvių savybės vakarėlį.

— **Ruošiamas naujas geležinkelis.** Ministerių Kabinetas nutarė duoti Susisiekimo Min-
jai 12 mil. auks. kredito statyti naują geležinkelį Krosna—Mariampolė—Kazlų-Ruda.

Šio kelio statybos viršininku paskirtas inž. Jokūbas Slizys.

Statybos darbai jau stropiai ruošiamasi.

— **Mullo dirbtuvė „Florencija“.** Kaune įsteigta nauja muilo ir parfumerijos dirbtuvė vardu „Florencija“, kuri jau pradėjo dirbti.

— **Tarptautinės kalbos kursai.** Kaune (Nauj. Vilniaus g. Nr. 2) atidengti „Esperanto“ kalbos kursai. Mokslas eis pirmad. ir ketvirtad. nuo 8—9 val vakar.

Lietuva ir užsienis.

— **Lietuva kviečiama į susisiekimo konferenciją.** Į šauklamą vasario 6 d. tarptautinę konferenciją tiesioginio susisiekimo tarp Latvijos, Estijos, Čeko Slovakijos ir Lietuvos reikalu kviečiamas ir mūsų atstovas. Konferencija įvyksianti Rygoje.

— **Lietuva gaus pakvietimą į Genujos konferenciją.** „Gazeta Poranna“ praneša, kad gautomis iš Rygos politinių sferų informacijomis, Lietuva gaus pakvietimą dalyvauti Genujos konferencijoje.

Užsieny.

— **Amerika nedalyvaus Genujos konferencijoje.** Amerikos Darbininkų sąjungos pirmininkas įteikė prezidentui Hardingui protestą prieš Jungtinių Valstybių dalyvavimą Genujos konferencijoje.

Romoje (Italijoje) niekas nesitikti iš Jungtinių Valstybių atsakymo net nė aprežto pakvietimo į Genujos konferenciją priėmimo.

— **Genujos konferencija būslanti atidėta.** Laikraščio „Times“ pranešimu iš Vašingtono ten nuolat daugiau manoma, kad Genujos konferencija pagaliau bus atidėta. Taip pat manoma ir Romoje.

— **Vašingtono konferencija vasario 4 d. baigia savo darbus.**

— **Amerika ir Prancūzai.** Amerikos senatorius kalbėdamas parlamente nurodė negalimą esant toliau tęsti Prancūzų ginklavimosi politiką. Jo nuomone, nesuprantama, kodėl Prancūzams reikalinga laikyti bemaž milijono vyrų armija apsaugai prieš vokiečius teturinčius 100.000 vyrų armijos.

— **Atsisakymo priežastis.** Amerika motyvuoja savo nedalyvavimą Genujos konferencijoje tuo, kad jai nėra tikslo dalyvauti ligi Prancūzai ir Sovietų Rusai laiką savo milžiniškas armijas.

— **Pašalpa badaujantiems.** Jungtinių Valstybių Atstovų Rūmuose buvo svarstomas projektas dėl 20.000.000 dolerių pašalpos davimo badaujantiems Rusijoje. Pašalpa bus dalijama Jungt. Valst. Vykdomosios Komisijos nuožiūra, ypač badaujantiems Volgos baseine.

— **Maskva — Karaliaučius.** Nuo ateinančio pavasario prasidėsias reguliaris oro susisiekimas tarp Karaliaučiaus ir Maskvos oficialiam kurierių paštui. Tuo tikslu įkurta Vokiečių Rusų oro susisiekimo bendrovė. Manoma, kad orlaiviai skrisią iš Karaliaučiaus į Maskvą 24 valan. laiko.

— **Turkai prašosi į Genujos Konferenciją.** Turkų Vyriausybė prašė Aukščiausiąją Tarybą leisti oficialiai dalyvauti Genujos Konferencijoje.

— **Kinai Lenkijos nepripažįsta.** Į Lenkų Seimą įneštas paklausimas, reikalaujantis iš Užsienio Reikalų Ministerijos paaiškinti, kodėl Lenkija ligi šiol nepripažįsta Kinų.

— **Vokiečius strelkuoja daugiau kaip 200.000 žmonių.** Be 200.000 streikuojančių geležinkelininkų, graso streiku ir Vokietijos pašto ir telegrafų tarnautojai.

Tikimasi miesto darbininkų streiko, tramvajų, dujų, vandens ir elektros parūpinimo darbų sustojimo. Padėtis susidaro tokia, kad gali įvykti generalis streikas. Vien geležinkeliams streikas atneša 190 milijonų markių dienai nuostolių, neminint jau apie visą ekonominį gyvenimą.

— **Berlynas.** Čekų parlamente įvyko didelis triukšmas, kokio dar nėra buvę. Į parlamento pirminką metė dvokiančias bombas. (Radio).

— **Berlynas.** Amerikos Prekybos ministerija praneša, kad jos žiniomis 1922 m. cukraus produkcija būsianti tarp 400.000 ir 800.000 tonų mažesnė, negu 1921 m. ir todėl cukrus pabrangs.

— **Berlynas.** Vokiečių komunistų organas «Rote Fahne» paskelbė Prancūzų ir Vokiečių partijų manifestus prieš vieną bendrą priešininką.

— **Paryžius.** «Ere Nouvelle» praneša, kad Lenkija skolinga Prancūzijai už Hallero ir Želigovskio armijų suorganizavimą, išlaikymą Prancūzų kareivinių ir t.t. Lenkijai patiekama daug karo medžiagos, tarp kitos—327.000 šautuvų, 1.494 patrankos, 250 orlaivių ir daugiau kaip 24.000 arklių. Laikraštis praneša, kad 1920 ir 1921 m. Prancūzų biudžete nurodyta viso vtenas milijardas frankų kredite Lenkijos naudai.

Lenkijoje.

— **Valdininkų demonstracijos.** Iškovoti sau geresnėms ekonominėms sąlygoms Varšuvoj įvyko didelis valdininkų demonstracinis mitingas. Susirinkusieji valdininkai, mokytojai, geležinkelininkai, teismo darbininkai buvo policijos apsupti, nes mitingas nebuvo valdžios leistas.

— **Vokiečių atstovas Lenkijai** paskirtas bar. Heichenbach.

— **Norėjo į Kauną — pateko į kalėjimą.** Iš Vilniaus praneša, kad sausio 26 d. 6 val. ryto pas Oną Musteikienę buvo padaryta krata. Ona Musteikienė buvo gavusi leidimą važiuoti į Kauną. Ją suėmė ir pasodino kalėjiman.

Iš Klaipėdos krašto.

Lietuvių draugai.

Šiomis dienomis Klaipėdos krašte susikūrė palanki Lietuvai Wirtschaftspartei.

Vilniuje.

— **Lenkų žiaurumams nėra galo.** Iš sausio 19 j 20 d. Vilniuj buvo padaryta daug areštų ir kratų pas žymesnius lietuvių ir gudų veikėjus. Suimta buvo daug žymių lietuvių veikėjų, kaip M. Biržiška, V. Biržiška ir kiti gimnazijos mokytojai, gūdai: M. Harecki, Jeremič ir daug kitų.

Del šių įvykių Užsienių Reikalų Ministeris nusiuntė Tautų Sąjungai protesto notą prieš tuos savavalin-

gus įvykius ir tuo reikalu prašė padaryti atitinkamus žygius tuojau suimtuosius paleisti.

Mūsų atstovas T. Sąjungoj p. Jonynas paprašė tos Komisijos intervencijos paleidimo reikalu, į ką gavo pulk. Chardigny atsakymą, kad lenkai ėmėsi reikalingų priemonių suimtuosius paleisti ir jis tikisi, kad šis paleidimas tuojau įvyksias.

Paskutinėmis žiniomis tik septyni ir tai tik antros eilės darbuotojai paleisti. Kaip paaiškėjo, suėmimas padarytas politinės policijos, kuri norėta likviduoti ir kad Vilniaus lietuviai ir gūdai turi daug medžiagos, įrodančios rinkimų falsifikaciją, todėl ir suimti lietuviai ir gūdai ir padarytos kratos. Štai kaip niekšiška keršija lenkai už nedalyvavimą rinkimuose į Seimą!

Įvairios žinios.

— **Rastasis turtas.** Kovarsko m. Ukmergės apskr. ūkininkė Stefanija Daralienė, bestadyma klojimą, rado 179 senovės sidabro pinigų (lietuvių, rusų, Rygos ir kitų valstybių). Dauguma pinigų iš XVI amžiaus.

Daralienė pati visą tą turtą atidavė valdžiai, kaip to reikalauja įstatymai. Valstybės Archailogijos komisija duoda Daralienei 1.000 auks. atlyginimui už to turto suradimą ir Valdžiai gera valia perdavimą.

P. R.

Redakcijos atsakymai.

T. Dreiliui. Vasaros darbams galėsite būti paleisti; kreiptis į dalies Vadą, laikas tarnyboje skaitomas. J. p. Jankunui. Tamstai reikės tarnauti ligi tam tikro įsakymo.

S. Jakovičiui. Jei daugiau brolių nėra tai paduokite pareiškimą komandos keliu dalies Vadui, jei yra, iš to niekas neišeis, reikės tarnauti.

P. Narbutui. Negalima.

Aleks. Marazui. Negalima.

Laliui Juozui. 1. Paskaitykite 3 Nr. „Karyje“ atsakymą Patalauskiui; 2. Nenustatyta; 3. Jei sutiko «Geležinio Vilko» ir Tamstos Viršininkai.

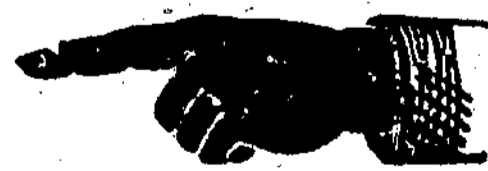
Mačiusiam. Del Vilkaviškio Kareivių Kliubo, rašydamas Tamsta pamiršai, kad esant didžiausiai butų stoka, tenka naudotis pirma landyne. Kad Kareivių Kliubas yra labai ir labai svarbi ir reikalinga įstaiga, mes tur būt su Tamsta nesiginčysime.

KAS SVARBIAUSIA?

Pakelti plačių liaudies masių gerovė, ginti vartotojas ir gamintojas nuo krautuvinių ir pirklių naudojimo, remti savitarpio ekonominius santykius keliant Lietuvos žemės ūkį, prekybą ir pramonę teisingumo pagrindais, derinant asmens reikalus su daugumos reikalais — svarbiausias šiandien. Demokratinės Lietuvos piliečių darbas. — — — — — Kaip tai vykinti gyveniman rašb

„TALKA“

Lietuvos Koperacijos Bendrovių Sąjungos leidžiamas dvisavaltinis laikraštis Kaune.

„TALKOJE“ rasite daug žinių ne tik apie koperaciją, bet ir šiaip prekybos, pramonės ir žemės ūkio reikalus: kainas, muitus, pinigų kursus ir p. d.

„TALKA“ kainuoja 3 mėn.—15 auks., 6 mėn.—30 auks., metams 50 auks.

Galima užsisakyti pašto markėm siunčiant apdraustame laiške šiuo adresu: **Kaunas, Vytauto pr. 4a. „TALKOS“ Administracijai.**

Karo mokslas nuolat tobulėja, verčia ir kari, o ypač vadą (viršininką) tobulėti.
Kas nori sekti paskutines karo mokslo žinias, tas privalo skaityti

„MŪSŲ ŽINYNA“

į kurio programą įeina **KARO MOKSLAS.**

Jei reikalaujame iš kario (viršininko, vado) tinkamo pasirengimo, tai reikia suprasti ta idėja, kuriai tai reikalinga. Skaityk „Mūsų Žinyną“, nes jis valstybės idėją ugdo.

Jei valstybės aukurai save aukojam, būtinai reikia giliai suprasti kam gi ta valstybė reikalinga. Skaitykit „Mūsų Žinyną“, kuris skleidžia tautos gyvybės reikalą, tautos kultūrą.

Mūsų kariuomenė — tautos kariuomenė. Mūsų karys — kiekvienas pilietis. Pilietį, skaityk „Mūsų Žinyną“.

Kas nori pažinti Lietuvos istoriją, tas turi skaityti „Mūsų Žinyną“.

1921 m. „Mūsų Žinyne“ rašė: kapitonas Biržiška, pulkininkas Bobinskis, generalio štabo karininkas Doleckis, majoras Čaplikas, Sofija Ciurlionienė, generalio štabo pulkin. Cerniveckis, generalio štabo karin. Esče, generolas Galvydis-Bykauskas, Augustinas Janulaitis, Martinys Yčas, kapitonas Kaunas, generolas M. K-ė, leitenantas Kepalas, pulkininkas Kurkauskas, kapitonas Laurinaitis, majoras Popeliučka, vyr. leit. Pupkys, generalio štabo generolas Radas-Zenkavičius, majoras Ružancovas, kapitonas Steponaitis, leitenantas Taliat-Kalpša, profesorius d-ras Šimkus, d-ras J. Šliupas, kapitonas Urbšys, profesorius Vabalas-Gudaitis ir kt.

1922 metais iš spaudos išeis 6 knygos, po 160 puslapių kiekviena.

Priimama prenumerata: 3 knygoms — 80 auks., 6 knygoms — 150 auks.

Išspausdinus knygų kaina bus padidinta.

Adresas: K. A. M. Karo Mokslo Skyrius. «Mūsų Žinynas». Laisvės Alėja 12 Nr. Kaunas.

1-ji Lietuvos Raudonojo Kryžiaus 5 klasių loterija, kurioj yra 23.500 bilietų su 11.750 laimėjimais ir 5 premijomis.

Bendra laimėjimų suma du milionu penki šimtai tūkstančių auks.

2.500.000 auks.

Didžiausias laimėjimas laimingu atsitikimu	—	300.000 auks.
1 premija	— — — — —	100.000 „
1 laimėjimas	— — — — —	200.000 „
1 „	— — — — —	75.000 „
1 „	— — — — —	40.000 „

1-sios klasės laimėjimų traukimas įvyks viešai Kaune, kovo 9 ir 10 d. šių metų.

Bilietus pradės pardavinėti sausio 31 d. š.m.

BENDROVĖ „VILTIS“,

Didžioji Vilniaus g-vė Nr. 8,

1-sios klasės bilieto savininkas turi pirmenybės perkant 2-sios klasės bilietą.

o buvusios Suvalkų gub. srityje — Bankinėj Kontoroj Amsterdamskis ir K-o, Mariampolė.

KAS ANTRAS BILJETAS LAIMĖJA.

Leidėjas—Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius—Ltn. K. Kepalas.

Lietuvos Valstybės spaustuvė. Kaunas, Totorių gatvė Nr. 14.